

HOTEL I PISCINES AL PORT DE BARCELONA

PROJECTE FINAL DE CARRERA. FEBRER 2010

LINEA BARCELONA. LLUIS CLOTET, JORDI MARISTANY, FÉLIX PARDO, ELÍAS TORRES

AINA BIGORRA GONZÁLEZ

A la primera etapa del curs varem treballar en parelles. Amb el meu company varem analitzar l'espai públic; com la col·locació d'activitats pròpies de la ciutat en els molls, ja desfets de la seva funció originària, donava lloc a la conversió de totes aquelles superfícies buides en espais públics per a la ciutat. El port es converteix així en una suma d'espais buits, lligats, no sempre de la millor manera a uns edificis nous, quedant tot unit a la ciutat d'una manera dubtosa. Per altra banda, les activitats pròpies del port, com poden ser els clubs nàutics, acaben marginats, sense establir cap relació ni amb l'espai públic que els envolta ni amb els nous edificis.

Per altra part, el port acaba sent el final d'uns recorreguts importants per a la Ciutat. El Paral·lel, la Rambla, Via Laietana o el Passeig de la Barceloneta desemboquen en aquest anell que, degut a tots els accidents que s'hi van produir i a aquest excés d'espai públic, no acaba de relacionar aquests finals i fer del port un punt aglutinador. A més d'això, un dels eixos importants que arribarien, la Meridiana, queda taponat per la Ciutadella. De no ser així, una bona part de la Ciutat podria arribar a ser més propera al port.

Una de les primeres actuacions va ser l'obertura de la Meridiana fins al mar, operació que de fet ja havia estat proposada anteriorment. Juntament amb això, decidíem la eliminació de tots els molls existents, convertint el port en un perímetre net i proposant la col·locació de tota la superfície destinada a vaixells en una zona lligada amb passarel·les al final del nou passeig.

L'altra gran actuació està al barri del Poble Sec, on potenciem la Rambla del Poble Sec (Carrer de Blai) fins a la seva arribada al port, rematant-ho també amb un acabament per a Montjuïc; uns edificis que surten de la falda de la muntanya. D'aquesta manera, recuperem les Escales que puguen a Miramar (obra de Forestier) i que avui en dia no s'utilitzen i les convertim en el final del Passeig Colón, fent que des de la Ciutadella surti un passeig que acaba a la part alta de Montjuïc.

Jo he desenvolupat l'acabament de la Meridiana quan arriba al mar. Ho he plantejat no tant com un final puntual, sinó com una obertura cap al mar, com un gran espai d'arribada a la platja. Un punt on conflueixen molts recorreguts, on el programa acaba sent la pròpia relació de la vorera amb el mar.

La Meridiana acaba doncs amb una forma de con, amb la Barceloneta a un costat convertida un altre cop en un front marítim i tota la trama de vaixells i màstils a l'altra. Amb una gran superfície d'aigua al mig que actua com a ròtula entre la platja, la Meridiana, la Barceloneta i els molls, fent que molt abans d'arribar al mar, la perspectiva ja s'obri cap a ell.

Tota la zona de molls va acompanyant el passeig, i acaba amb l'hotel i les piscines, que es lliguen al mur del dic i que constitueixen el final construït de tota la nova trama de vaixells.

Les piscines i l'hotel es col·loquen en aquest punt final, lligats a la trama de vaixells. Vaig aprofitar uns edificis antics existents, uns magatzems. Tant l'hotel com les piscines pegen d'aquest edificis que acaben incorporats com a part del seu programa. Aquesta decisió em donava una mida i un gra, fent que allò nou que es construeixi no acabi sent alguna cosa aliena, imposada, sinó que es generi a partir de quelcom ja existent. Aquesta mida que em proporcionaven els edificis existents, és en realitat la "mida" del port. Tot i que els ports siguin grans superfícies, el que ha passat ara no és el procés habitual. Al ser superfícies grans, s'ha tendit a omplir-les amb gran edificis (Maremàgnum, Imax, Aquàrium), però realment, els ports, des de sempre han sigut conquerits per petites peces que es van sumant, ja siguin els "tinglados", els contenidors o els mateixos vaixells. Tant l'hotel com les piscines acaben sent una suma d'espais més petits.

Les piscines són el darrer element construït abans d'arribar a la platja i d'elles surt una zona de banys públics, de bancals que es van ficant al mar, creant una zona molt relacionada amb el que passa a la zona esportiva exterior de les piscines, que es col·loca damunt de la superfície del moll.

Les piscines es col·loquen amb tota la part exterior al sud i la resta al nord, amb un esquema bastant clar en el que es va repetint un mòdul amb una mida que ve dels edificis antics i on es concentren les parts de programa més petites amb les piscines als costats.

Des del vestíbul d'entrada s'accedeix a un eix que creua l'edifici transversalment i que es col·loca paral·lel a l'espai públic de davant, allargant-ho fins a dins. És l'eix més públic que uneix les dues piscines per les grades i que lliga tot l'edifici. D'ell surten uns passadissos que acaben mirant al mar i que lliguen totes aquestes peces on es troben els vestuaris, el gimnasos i les oficines.

Sempre vaig pensar les piscines com un edifici que actués de filtre, que anés conquerint l'espai, però que a l'hora ell mateix anés creant a dintre seu espais lligats al mar. De manera que al final, podem dir que la suma de l'edifici funciona com si fossin uns edificis independents, lligats per uns recorreguts coberts, que s'allarguen des del carrer, i que podrien arribar a estar descoberts, fent de les piscines una part de l'espai públic.

En quant a l'estructura, els blocs petits són de formigó, i totes les zones de piscines es cobreixen amb una estructura metàl·lica que es repeteix a l'eix i que fa que les piscines quedin lligades no només pel recorregut, sinó també per l'estructura. Els dos sistemes treballen de manera independent i estan separats.

A les piscines Oest és on es produeix el contacte amb l'edifici antic, que entra a formar part de l'interior del recinte de les piscines. En aquest punt s'utilitza una biga en gelosia amb una inclinació que manté els muntants en vertical, però que amb les diagonals em permet seguir la inclinació de la coberta dels edificis antics i lligar-me així a ells, fent que la coberta de les piscines sigui una continuació de la coberta dels magatzems existents, amb un lluernari que arriba a la part de gimnasos, i que acaba adoptant una coberta plana. Sempre mantenint les inclinacions, a sobre de les corretges que surten dels nusos, es va col·locant la coberta que va variant segons els trams.

En quant les instal·lacions, es poden explicar des del programa, ja que a l'edifici s'agrupen les zones segons els usos i els sistemes són independents. Els espais amb uns requeriments de climatització similars s'agrupen i es col·loquen de manera ordenada, a partir d'una disposició nuclear, partint d'un punt *a*, que es l'entrada i que passant pel punt *b* (vestuaris gimnasos) accedeix al punt *c* que són les piscines, que serien les més exigents en quant a la climatització.

Aprofitant l'eix que acaba unint transversalment tot l'edifici, es col·loquen en planta soterrani totes les instal·lacions centralitzades en aquest eix a on es van connectant els nuclis d'escales amb patis, i que és per on pugem les instal·lacions a la resta de l'edifici.

En quant a l'hotel, el que realment és important, és el fet que l'hotel sempre s'ha pensat des de l'ordenació, L'edifici de l'hotel i de les piscines s'han treballat sempre paral·lelament i de fet la operació final és bastant simètrica.

L'hotel i les piscines són el final construït de tots els nous molls i l'hotel actua com a punt de relació entre les piscines i la zona de banys, d'un gra més petit i el gra propi de la Meridiana, més gran. El WTC, desvinculat del port quan es talla el moll de Barcelona, acaba tenint sentit, un sentit que s'acaba de fer més fort amb la seva relació amb l'hotel proposat.